නාවිදන්වෙලි ප්‍රාදේශීය සභාව - 2023

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

නාවිදන්වෙලි ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට නාවිදන්වෙලි ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වාගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදි. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශර්වයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.
2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව

විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දූස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායිත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගැයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලැසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතී,රීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඈ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඈ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේ දී මා විසින් සිදු කරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මාසය සඳහා වූ විදුලි බිල, ඉන්ධන දීමනාව, ගමන් වියදම් දීමනාව, ජල බිල්පත සහ දුම්රිය ප්‍රවේශපත්‍ර සඳහා වූ ගෙවීම් රු.62,361ක් බැරකම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	ඉදිරි ගිණුම් වාර්තාවේදී නිශ්චිත වැරදි නිවැරදි කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව.	බැරකම් අනාවරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී නිෂ්කාර්යව පැවති වර්ග 06ක රු. 54,035ක් වටිනා පරිභෝජ්‍ය ද්‍රව්‍ය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවසාන තොග ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	2023 ට පෙර මිලදී ගෙන ලේඛනයේ අවසන් තොග ලෙස දක්නට තිබෙන පරිභෝජ්‍ය ද්‍රව්‍ය බව.	පරිභෝජ්‍ය ද්‍රව්‍යවල වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවසාන තොග ලෙස දැක්විය යුතුය.
(ඇ)	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ස්ථාන දෙකක ඉදිකරන ලද වැටවල් සඳහා වැයකර තිබුණු එකතුව රු.1,272,122 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ස්ථාවර වත්කම් ලෙස නොදක්වා පුනරාවර්තන වියදම් ලෙස දක්වා තිබුණි.	ඉදිරි මුදල් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී එය ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදි වියදම යටතේ දැක්වීමට පියවර ගත යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම්

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම්

නීති, රීති. රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 571(1),(2),(3).	වසර දෙකකට වඩා කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු රු. 696,037ක් ආදායම් ගිණුමට මාරුකිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ආදායම් ගිණුමට මාරුකිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	මුදල් රෙගුලාසි අනුව, කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු ආදායම් ලෙස මාරු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්ථන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 6,940,497 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්ථන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.1,632,636 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාලව සභාව විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

	ආදායම් ප්‍රභවය	2023				2022			
		ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම්	බිල්කළ ආදායම්	රැස්කළ ආදායම්	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	-	-	-	-	-	-	-	-
(ii)	කුලී	4,475,000	3,363,347	3,607,437	1,058,675	4,275,000	3,378,392	3,238,602	1,302,765
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	790,000	874,900	874,900	-	790,000	451,850	451,850	-
(iv)	වෙනත් ආදායම්	3,017,500	1,451,179	1,469,018	19,640	2,757,500	1,144,911	1,120,377	37,479
(v)	එකතුව	8,282,500	5,689,426	5,951,355	1,078,315	7,822,500	4,975,153	4,810,829	1,340,244

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කායර්සාධනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2007 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා කුලී සහ බදු සම්බන්ධයෙන් අයවිය යුතු රු. 997,454 ක් අයකර ගැනීමට හෝ අදාළ පාර්ශවයන්ට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	සුදුසු නීතිමය පියවර ගැනීමට කටයුතු කර ඇති බව.	අයවිය යුතු ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ව්‍යාපාරික ආයතන 700ක් වෙනුවෙන් වාර්ෂික වෙළඳ බලපත්‍ර සඳහා රු.790,000ක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණද, වෙළඳ බලපත්‍ර 378ක් සඳහා පමණක් රු. 774,900ක් අයකර තිබුණි.	ක්‍රියාත්මක නොවන වෙළඳසැල් ලේඛනයෙන් ඉවත් කිරීමටත් අනෙකුත් වෙළෙඳසල්වල හිඟය දඩ සමග අයකිරීමටත් කටයුතු කර ඇති බව.	හිඟ වෙළඳ බලපත්‍ර ගාස්තු දඩ මුදල් සමග අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ජූලි සිට අගෝස්තු දක්වා රු. 6,073,065 ක මුදලක් සෘජු තැන්පතු ලෙස බැංකුවේ තැන්පත් කර තිබුණද, එය හඳුනාගෙන සභාවේ ආදායම්වලට ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	තහවුරු කිරීමේ ලිපි ලැබීමෙන් පසුව පමණක් ආදායම් ගිණුමට මාරු කරනු ලබන බැවින් ඇතැම් තැන්පතු හඳුනා නොගත් සෘජු තැන්පතු ලෙස දැක්වෙන බව.	සෘජු තැන්පතු හඳුනාගෙන ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	වෙනත් අමාත්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු නමින් ඇති ට්‍රැක්ටරය, ද්විත්ව කාර්ය වාහනය, ටේලරය, මෝටර් රථය ආදී වාහන 08ක අයිතිය සභාවේ නමට පවරා ගැනීමටත් ඒවායේ වටිනාකම් ගණනය කර ගිණුම්ගත කිරීමටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	සභාවේ නමට පවරා ගැනිමට කටයුතු කරමින් සිටින බව.	වාහනවල අයිතිය සභාවේ නමට පවරා ගෙන වටිනාකම ගිණුම්ගත කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 4,543,500 කට වී කොටන යන්ත්‍රයක් මිලදී ගෙන තිබුණද, අදාළ ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය නොකිරීම හේතුවෙන් මේ වනවිටත් භාවිතයට ගෙන නොතිබුණි.	අරමුදල් ලැබුණු පසු ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කර යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමට තීරණය කර ඇති බව.	ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංස්කරණය කර වී කොටන යන්ත්‍රය භාවිතා කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ව්‍යාපාර 04 ක් පාරිසරික බලපත්‍ර අලුත් නොකර පවත්වාගෙන යන බව නිරීක්ෂණය විය.	බලපත්‍රය අලුත් කරන ලෙස ව්‍යාපාර 04 වෙත 02 වැනි සිහිකැඳවීම යවා ඇති අතර දිගින් දිගටම අලුත් කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත් ඔවුන්ට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව.	පරිසර බලපත්‍ර අලුත් කිරීමට හෝ අලුතින් නිකුත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.